

Una escola de natura

L'Escola de Natura de Banyoles es va crear l'any 1989 gràcies a una colla de persones que s'estaven formant per esdevenir monitors i mestres. Com que eren de Banyoles, van observar que aquesta petita vila i tot el seu entorn natural d'estanyols, recs i boscos tenien una riquesa que es podia aprofitar per dur a terme activitats educatives.

Text > MARTA OLLÉ, JANA DARNÉS i SARA GÓMEZ, estudiants de pedagogia

L'Escola de Natura de Banyoles va començar a oferir activitats, sobretot itineraris de natura, als antics cursos de sisè a vuitè. De mica en mica ha anat ampliant el públic i les franges d'edat, i les propostes han anat evolucionant cap a d'altres que no són estrictament de natura, però que també estan relacionades amb l'àmbit educatiu. Perquè tot això arribi al màxim de persones possible, tenen una pàgina web ben completa, amb tota la informació i de fàcil accés per a les famílies i les escoles. També utilitzen diverses xarxes socials, ja que actualment són les vies principals per donar-se a conèixer.

Intenten que l'equip sempre estigui format per persones de diferents branques (ja que l'Escola de Natura és una entitat ambientalista, però també educativa), i per això actualment, a part de la Junta, a l'equip hi ha quatre persones: una que té un perfil més educatiu, dues biòlogues i una ambientòloga. Aquest nucli es complementa, en moments determinats, amb altres professionals necessaris per dur a terme un projecte o un programa determinat: monitors de lleure, dissenyadors gràfics...

Totes les activitats que fan (escolars, de lleure o turístiques) estan centrades a donar a conèixer Banyoles com un entorn singular i ric, però també a treballar el reciclatge, els residus, l'ús de l'aigua i l'energia... L'objectiu final de l'Escola de Natura és la conservació del medi. En tots els contextos pro-

porcionen dinàmiques actives que sovint desperten l'interès per aprendre. «Queda més que palès que una experiència sempre serà millor que una simple escolta. Si tens l'oportunitat de viure-ho a través del joc i la descoberta, tindrà més impacte, i possiblement farà canviar certes actituds. Si coneixes un lloc i les seves particularitats, segurament l'estimaràs més», diu Neus Vila, coordinadora de l'entitat.

Creuen en l'educació com un conjunt global en la vida d'una persona, en l'espai i el temps. És per això que donen la mateixa importància a l'educació formal que a la no formal, tot i les diferències en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Afirmen que quan treballen amb una escola, l'impacte que hi produeixen sempre és menys visible —per les poques hores disponibles per treballar-hi— i que l'objectiu principal és el

contacte amb la natura. En canvi, en les situacions de lleure (casals i vacances) es pot donar a conèixer i fomentar un treball continu més intens.

Com a entitat ofereixen el que moltes escoles no poden oferir: «Estudiar les plantes observant-les és molt millor que agafar el llibre i contemplar una simple fotografia de la planta», diu la Neus. Creuen que moltes escoles haurien de fer aquest pas per apropar-se a l'experimentació, al contacte directe amb la natura, i per portar la teoria cap a la pràctica. A més, duen a terme activitats en família: tallers i rutes en què descobreixen diferents elements naturals, activitats relacionades amb les llegendes i dinàmiques més experimentals.

Adapten les activitats a les necessitats i habilitats dels educands. Tenen formació per saber com han d'actuar

>> *Uns alumnes observen a través del microscopi mentre participen en una de les activitats de l'escola.*

(Foto: ARXIU ESCOLA DE NATURA DE BANYOLES)

amb nens o nenes amb diversitat funcional o amb necessitats educatives especials i intenten sempre portar a terme activitats inclusives.

Pel que fa a les activitats, el 90 % s'ubiquen al Pla de l'Estany i hi treballen la fauna, la flora, la geologia, els microorganismes, les espècies exòtiques i altres elements relacionats amb aquest medi natural del qual parlàvem. També hi ha una part que no és tan específica: temes ambientals com ara l'ús de l'aigua, el reciclatge i els residus, la mobilitat, l'energia... Aquests aspectes més globals els fomenten a través de campanyes, d'activitats col·laboratives amb escoles, institucions i altres organitzacions.

Disposen d'alguns elements lúdics —que consideren eines d'aprenentatge—, com per exemple el Tresquis, un joc que tracta sobre el Pla de l'Estany i els seus elements singulars que transmet un missatge d'aprenentatge dels indrets específics de la comarca. D'altra banda, també utilitzen el conte d'en Blauet, que té molts seguidors, sobretot en els grups dels més menuts. És un personatge amb unes característiques que serveixen per explicar l'ambient en el qual treballen. Aquests materials entretenen i diverteixen, però contenen un rerefons d'aprenentatge acompanyat d'uns valors i d'uns coneixements que són els que volen transmetre. El repte és fer arribar els aprenentatges sense perdre de vista la base científica en què se sustenten, per això sempre s'acompanyen de professionals que els ajuden a anar elaborant eines noves.

A vegades l'Administració els encarrega alguna campanya, quan hi ha la necessitat de tirar endavant algun aspecte del medi relacionat amb la ciutadania. Una de les coses que han experimentat és que el públic adult és més complicat que l'infantil. Hi ha moltes campanyes que llancen missatges, però costa molt poder visualitzar canvis reals i efectius. En canvi, les més pràctiques solen tenir més èxit. Una que van portar a terme a les escoles sobre l'impacte dels residus en la natura (a través d'uns jocs que feien a l'aula) va anar molt bé.

Hi ha moltes qüestions negatives i des de l'Escola de Natura els toca explicar-les; no només s'ha de donar a conèixer la bellesa de l'entorn, sinó també els problemes que l'afecten. La sensi-

>> L'estany de Banyoles és un dels punts d'estudi que fa servir l'escola.
(Foto: ARXIU ESCOLA DE NATURA DE BANYOLES)

>> Activitat d'observació a l'estany, amb una de les educadores del centre.
(Foto: ARXIU ESCOLA DE NATURA DE BANYOLES)

bilització és un objectiu primordial del centre, que desitja que algun dia ja no calgui que ho sigui. «Les persones formem part d'un tot, som natura, estem immerses en aquesta natura i la necessitem», afirma Neus Vila. L'equip de l'Escola de Natura de Banyoles diu que

costa fer entendre a la població que la natura ens ho dona tot i que cal cuidar-la. Cada dia ens tornem més individualistes, volem més comoditats personals i tenim una filosofia del benestar malentesa, cosa que no ajuda gens a conservar el medi.

Escola de Natura de Banyoles

- Associació sense afany de lucre
- Inici: 1989
- Passeig de la Draga, 5. 17820 Banyoles
- Tel.: 972 581 316 / 626 302 162
- A/e: correu@escolanaturabanyoles.org
- Web: <https://www.escolanaturabanyoles.org/ca>
- Educació infantil, primària, secundària i batxillerat
- Sis mil alumnes en cursos diversos
- Quatre professionals